

Teater bryder tabuer om hjerneskade

Der blev både grinet og grædt, da pårørende til hjerneskadede mødte de dilemmaer de står med i hverdagen. Af Martin Ahlgreen

Kleenepakkerne på bordet fortæller, at dette ikke er en normal teateraften. Der er lyst godt op i rummet, hvor de pårørende til hjerneskadede dukker op en efter en. Og der bliver spillet rolig klavermusik fra en højtaler bagerst i lokalet. Center for Hjerneskade og Helhed for Hjerneskade i regi af Københavns Kommune har inviteret pårørende til hjerneskadede til at dele deres skæbnefællesskab. Det er det andet af i alt fire møder for pårørendegruppen. Oppe på scenen sidder 'Allan' i en sofa og griner af den amerikanske komedieserie 'Friends', der kører i fjernsynet. Han ser glad og ubekymret ud. Ved et bord et andet sted på scenen sidder 'Lisbeth', Allans kone. Hun sidder med nogle af familien regninger. Lisbeth virker trist og frustreret og udbryder: - Jeg tror, vi bliver nødt til at sælge huset, vi kan ikke få det til at hænge sammen længere. Allan ser stadig uberørt ud, nyheden påvirker ham ikke. - Ja, ja. Så må vi gøre det, svarer han og griner videre af fjernsynsprogrammet. Sådan begynder en af de scener, som udspiller sig i løbet af aftenen på Center for Hjerneskade. Formålet med de små teaterstykker er at skabe dialog, løsne op for det følelseskaos, de pårørende har indeni og give dem mulighed for at udforske nye handlemuligheder.

Publikum viser følelserne Da scenen med 'Allan' og 'Lisbeth' er slut begynder de pårørende at arbejde interaktivt med scenen. Fx skabes der tankebobler, og skuespillerne improviser med input fra de pårørende. Fiktionen anvendes som afsæt for dialog, kan de pårørende tale om deres følelser og udfordringer, uden det bliver for personligt. Metoden hedder 'Forum Teater', og forløbet med de fire teater-aftener er blevet til i et samarbejde mellem Center for Hjerneskade, Københavns Kommune og foreningen Serendib. Maria Byskov er initiativtager og projektleder. Derudover er hun selv tidligere pårørende til en hjerneskadede. - Deltagerne kan genkende sig selv i de scener, vi spiller for dem. Det gør, at de nemmere kan snakke om tingene, uden at det kommer for tæt på. Derved føler de sig mindre alene, siger Maria Byskov og fortsætter: - Som pårørende oplevede jeg selv, at jeg manglede en måde at bearbejde de følelser, jeg gik med. En måde, hvor jeg kunne se det hele udefra, og som kunne skabe nogle a-ha-oplevelser. Maria Byskov fortæller, at hun mødte instruktør Lena Bjørn, som havde arbejdet meget med forumteater i forskellige sammenhænge. De indledte et samarbejde, og Maria Byskov er glad for, at Center for Hjerneskade og Københavns Kommune var med på ideen. - Scener er skrevet på baggrund af samtaler med en gruppe pårørende for at sikre et realistisk billede af problematikkerne. Indtil videre er Forumteater for Pårørende en succes, så vores store håb er, at vi kan brede forløbet ud til så mange kommuner som muligt.

Svært at snakke med vennerne om En af de pårørende, der er mødt op denne aften, er Vinnie Damsgaard. Hendes mand fik for tre år siden en blodprop, som har givet ham en hjerneskade. Det har været en kæmpe omvæltning for hende, og det kan være svært at tale med venner og bekendte om de svære følelser, der også følger med. - De har svært ved at sætte sig ind i, hvordan det er at være pårørende til en hjerneskadede. De siger som regel: "Jamen det kunne da have været meget værre". Og ser primært kun på de positive ting, siger Vinnie Damsgaard og fortsætter: - Men vores liv har ændret sig totalt. Selvom min mand stadig kan snakke og være til stede, kan han ikke tage stilling til de samme ting som før. Det betyder, at jeg står med alle beslutningerne, og det er meget hårdt. Teater, der sparker røv For Vinnie Damsgaard er noget af det bedste ved de fire teateraftener, at sammenholdet i gruppen af pårørende bliver stærkere for hvert møde. - Det gør det nemmere at snakke med de andre, og det er befriende, forklarer Vinnie Damsgaard. Vinnie Damsgaard har taget sin datter Kamilla med til den anderledes teateraften for pårørende. Og hun mener, forløbet gør en forskel: - Jeg kan slet ikke få armene ned. Det er grænseoverskridende og viser, hvad teater kan, når det sparker røv. Skuespillerne er virkelig dygtige, og de rammer problematikkerne lige på kornet, siger Kamilla Damsgaard.